

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.22.358/2016/4.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Mészáros Mátyás előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Cseszlai Ádám ügyvéd

Az alperes:

Pest Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselői:

Dr. Tarnai Richárd kormány megbízott (1052 Budapest, Városháza u. 7.)

Dr. Bittsánszky Géza Ádám jogtanácsos (1052 Budapest, Városháza u. 7.)

A per tárgya:

közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 27.Pf.20.952/2015/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 16.P.20.200/2015/7.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 633.700 (hatszázharmincháromezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése jogcímén 9.773.900 forint tőke és ennek 2014. április 19-étől járó 8 %-kal növelt törvényes kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A megállapítható tényállás szerint .. és házastársa ingatlan adásvételi előszerződés és ingatlan adásvételi szerződés megkötésére vonatkozóan adott megbízást az ügyvéd foglalkozású felperesnek és .. ügyvédnek. 2000. november 24-én a szerződő felek adásvételi előszerződést kötöttek, amelyet 3 pld-ban írásba foglaltak. Az előszerződésnek megfelelően a szerződő felek 2001. január 10-én megkötötték az ingatlan adásvételi szerződést 30.000.000 forintos vételár kikötésével. Ez után a felperes, mint ügyintéző ügyvéd 2001. január 18-án nyújtott be kérelmet az alpereshez a tulajdonjog bejegyzése érdekében. A kérelemhez tévedésből a felperes nem az adásvételi szerződés 3 pld-át, hanem az előszerződés 3 pld-át csatolta. A kérelem mellékleteivel együtt 2001. január 22-én érkezett meg az alpereshez. Az alperes 2001. szeptember 25-én kelt iratában visszaküldte a felperesnek a szerződő felek által kötött és hozzá becsatolt előszerződést azzal a tájékoztatással, hogy az előszerződés nem tárgya az ingatlan-nyilvántartásnak. A felperes ebből szerzett tudomást arról, hogy kérelméhez tévesen nem az adásvételi szerződéseket, hanem az előszerződéseket csatolta. Ez után a felperes 2001. október 12-én a 3 pld-ú adásvételi szerződést az alperesnek megküldte. Az APEH Hatósági Főosztály Közép-magyarországi Kihelyezett Hatósági Osztálya .. terhére 4.171.128 forint adókülönbözetet állapított meg és 2.083.048 forint adóbírságot szabott ki, megállapítva, hogy az adásvételi szerződés 2001. január 10-én készült, benyújtva a földhivatalhoz azonban csak 2001. október 12-én lett. Ezért az Szja. törvény értelmében az ingatlan értékesítéséből származó jövedelem megszerzésének időpontjaként ez utóbbit vette figyelembe és annak megfelelően kötelezte ..t adókülönbözet és adóbírság megfizetésére. .. és felesége felszólította a felperest az adóhatóság által kivetett összegek megtérítésére. Az eladók igényére tekintettel a MÜBSE 4.250.000 forintot a felperes felelősségbiztosítása alapján ..nak és feleségének megfizetett. .. és felesége a felperes ellen a különbözet, mint kár megtérítése iránt pert indított a PKKB előtt 17.P.89.583/2013. szám alatt. A perben a peres felek egyezsége kötöttek és a felperes kötelezte magát, hogy megfizet .. nak és ..nak 8.996.000 forintot, továbbá 400.000 forint áfá-t, 508.000 forint ügyvédi munkadíjat és 269.900 forint mérsékelt eljárási illetéket. A bíróság az egyezsége jóváhagyta és annak megfelelően a felperes ..ak és házastársának az egyezségben vállalt összegeket megfizette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] Ilyen előzmények után fordult a felperes keresetével az alperes ellen és kérte az alperes kötelezését 9.773.900 forint tőke és ennek 2014. április 19-étől járó törvényes kamata és perköltség megfizetésére kötelezését. Álláspontja szerint az általa kifizetett összeg, mint kár azért következett be, mert az alperes a Budakörnyéki Földhivatal Érdi Kirendeltsége a 30 napos ügyintézési határidőt megsértette, a kérelem benyújtását követően 8 hónap múlva értesítette a felperest a kérelem hiányosságáról, ezért nem tudott határidőben intézkedni és ezért került sor az adó és az adóbírság kivetésére.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a teljes kár a felperes felróható magatartásával okozati összefüggésben keletkezett, mert az adásvételi szerződés helyett előszerződést csatolt be. Az alperes azt önmagában nem vitatta, hogy a rá irányadó ügyintézési határidőt többszörösen túllépte, de szerinte ez nem állt okozati összefüggésben a keletkezett kárral.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetének teljes körűen helyt adott és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 9.773.900 forint tőkét, valamint ennek 2014. április 19-étől a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 % ponttal növelt értéke szerinti kamatot, továbbá 489.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli. Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint az alperes terhére az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 349. § (1) bekezdése alapján a kártérítő felelősség megállapítható, mert az alperes az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 25. § (2) bekezdésébe, illetve az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvény 15. §-ának (1) bekezdésébe ütköző módon a 30 napos ügyintézési határidőt megsértve törvénysértést követett el. Azt jelentős mértékkel túllépve, 8 hónap múlva intézkedett csak a benyújtott kérelem tárgyában. Az alperes tehát ezzel jogellenes magatartást tanúsított és e magatartással okozati összefüggésben érte a felperest a kár.
- [5] Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, kérve annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását. Fellebbezésében az alperes vitatta a kereset jogalapját, a jogerős ítélet álláspontja szerint azonban az alperes jogellenes és felróható magatartása egyértelműen megállapítható azáltal, hogy az ügyintézési határidőt lényegesen túllépve mulasztott az eljárás során. E jogellenes mulasztás és a felperes kára között fennáll az okozati összefüggés. Megállapította a jogerős ítélet ugyanakkor, hogy .. és házastársa károsodásának oka az, hogy a felperes a

megbízási szerződés teljesítése során az elvárt gondosságot elmulasztva, joghatás kiváltására alkalmas adásvételi szerződés helyett az előszerződést nyújtotta be a földhivatalhoz. Az alperesnek, mint ingatlanügyi hatóságnak azonban a jogszabályoknak megfelelő eljárása alkalmas lett volna a károsodás megelőzésére. Mindkét fél magatartása közrehatott tehát abban, hogy .. és házastársa az adásvételi szerződés kapcsán károsodott, ezért a felperes és az alperes ..ék tekintetében a Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése szerint közös károkozónak minősülnek, függetlenül attól, hogy nem akarategységben jártak el. A felperes .. teljes követelését kielégítette, de miután maga is okozója volt a kárnak, nem lépett a károsultak helyébe, hanem az együttes károkozó felek belső jogviszonya alapján követelhet az alperestől megtérítést a Ptk. 344. § (1) bekezdésének második fordulata szerint, amely alapján a közös károkozók felelőssége egymással szemben felróhatóságuk arányában oszlik meg. .. károsodásának elháríthatatlanságát azonban nem kizárólag az alperes határidő mulasztása eredményezte, mert e károsodást az alperes mulasztása ellenére is elháríthatta volna a felperes az Szja. törvény által adott lehetőségek igénybevételeivel. Mindezeket értékelve a jogerős ítélet álláspontja szerint .. károsodásában a felperes felróhatóságának aránya 60 %-ban állapítható meg, szemben az alperes 40 %-os felelősségével. Ennek megfelelően az alperes fellebbezésének részben helyt adva, az alperes marasztalásának összegét az elsőfokú bíróság által megítélt összeg 40 %-ára leszállította, a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. A jogerős ítélet nem fogadta el a felperesnek azt az álláspontját, amely szerint a késedelem után a Ptk. 301/A. §-a alapján 8 %-kal növelt összegű késedelmi kamatra tarthat igényt, figyelemmel arra, hogy e szabályt csak a gazdálkodó szervezetek közötti szerződés esetén lehet alkalmazni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását. Másodlagosan kérte, hogy a Kúria az alperesre terhesebben 15 - 85 %-os arányban állapítsa meg a kármegosztást. A kamat tekintetében is fenntartotta kérelmét, állítva, hogy igényére a Ptk. 301/A. §-a az irányadó. Az első-, másodfokú és felülvizsgálati költség megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. A felperes felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet helyesen állapította meg az alperes kártérítő felelősségét a 8 hónapos ügyintézési határidő túllépésére tekintettel. Ugyanakkor jogszabálysértőnek tartotta a felróhatóság arányának megállapítását, állítva, hogy a figyelmetlenségből eredő mulasztása nem lehet azonos mértékű az alperes, mint közigazgatási hatóság felróható magatartásával. A kármegosztás megállapításánál a

másodfokú bíróság tévesen rótt a terhére, hogy az adóhatóságnál nem járt el a kár elhárítása, illetve enyhítése érdekében, ugyanis ilyen eljárásra ..től nem volt megbízása. Arra is hivatkozott, hogy a kártérítés összegét is tévesen állapította meg a jogerős ítélet, számszaki levezetése szerint a teljes kára megállapításánál a MÜPSE által kifizetett 4.250.000 forintot is figyelembe kell venni, azaz a kára a 9.773.900 forint + 4.250.000 forint, összesen 14.023.900 forint, amelynek 40 %-a 5.298.400 forint, így a fennmaradó összeg 7.947.600 forint, amelyből azonban levonásba kell helyezni a biztosító által megtérített összeget. Még a jogerős ítélet által alkalmazott kármegosztási mérték mellett is tehát a marasztalási összeg helyesen lényegesen alacsonyabb, mint amit a másodfokú bíróság megállapított. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során eljárási szabályt is vétett, mert a Pp. 247. §-ába ütköző módon túlterjeszkedett a fellebbezési kérelem korlátain, ugyanis az alperes fellebbezési kérelmében és annak indokolásában is kármegosztás alkalmazására egyáltalán nem hivatkozott. Azzal, hogy a másodfokú bíróság kármegosztást alkalmazott, túlterjeszkedett a fellebbezési kérelmen és az összes korábbi perbeli nyilatkozaton és kérelmen.

- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte, osztva a jogerős ítéletben elfoglalt álláspontot. Kérte a felperes felülvizsgálati eljárási költségben marasztalását, a felülvizsgálati eljárás során felmerült jogtanácsosi költségek megtérítése címén.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben felhozottak alapján nem jogszabálysértő. A másodfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt azáltal, hogy a felróhatóság arányának vizsgálata mellett kármegosztást alkalmazott a felek között, függetlenül attól, hogy az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet teljes megváltoztatását és a felperes keresetének a teljes elutasítását kérte. E kérelemben ugyanis, mint többen a kevesebb, az is benne van, hogy a másodfokú bíróság, ha annak a jogszabályi feltételei fennállnak, kármegosztás alkalmazásával csökkentheti a marasztalási összeget.
- [9] Érdemben a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes azáltal, hogy a .. házaspár részére a meg nem térült kár összegét megfizette, nem került az eredeti károsultak pozíciójába, ugyanakkor az is helyes megállapítás, hogy .. kára a felperes és az alperes magatartásának együttes eredményeként következett be. A felek tehát .. vonatkozásában a Ptk. 344. §-a alapján valóban együttes károkozónak minősülnek és felróhatóságuk arányában kötelesek viselni az okozott kárt. A károsodáshoz vezető folyamatot vitathatatlanul a felperes ügyvédi mulasztása indította el azáltal,

hogy ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre alkalmatlan okiratokat nyújtott be az alpereshez. Az alperes mulasztása azt eredményezte, hogy a felperes nem került abba a helyzetbe, hogy .. kárát elhárítsa a szerződés határidőben való benyújtásával. Ugyanakkor az valóban nem róható a felperes terhére, hogy az adóbírság és az adókivetés tekintetében nem járt el az adóhatóság felé, ugyanis a per meg nem cáfolt adatai szerint erre valóban nem volt megbízása ..től.

[10] Ezen túlmenően azonban az is felróható a felperesnek, mint ügyvédnek, hogy a kérelem eredeti benyújtását követő 30 napon belül vagy az ügyintézési határidő elteltét követő 30 nap után nem ellenőrizte a földhivatalnál kérelmének a sorsát. Ilyen ellenőrzés elvárható lett volna a felperestől, miután az ügyintézési határidő eredménytelenül telt el. Ha a felperes utánajár a 30 nap elteltét követően kérelmének, észlelhette volna az adminisztratív tévedését és korrigálhatta volna azt. Az alpmulasztás az okiratok téves benyújtása és a kérelem sorsa ellenőrzésének elmulasztása együtt már megalapozza a felperes 40 %-os felróhatósági mértékét. Ezért a kármegosztás mértékét is megalapozatlanul támadta felülvizsgálati kérelmében a felperes, annak módosítására a fenti indokok alapján a Kúria nem látott lehetőséget.

[11] Tévesen hivatkozott arra a felperes, hogy a jogerős ítélet számítási hibát vétve állapította meg a marasztalás összegét. A felperes 9.773.900 forint kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest és az elsőfokú bíróság ennek megfizetésére is kötelezte az alperest. Téved a felperes, amikor a kárához hozzászámítja a MÜPSE által a felelősség biztosítás alapján kifizetett összeget, ugyanis a felelősségbiztosító teljesítése nem hogy növelte, hanem kifejezetten csökkentette a felperes kárát. A felelősségbiztosítási szerződésnek épp ez a lényege, hogy a biztosító a károkozó helyett téríti meg a kárt, illetőleg annak egy részét. Ezáltal csökkenti a károkozó kártérítő felelősségét és a megtérítendő kár összegét. A kármegosztás megállapításánál tehát a 9.773.900 forint felperes által ténylegesen a saját vagyona terhére kifizetett összeget kellett figyelembe venni. Ennek 40 %-ára tarthat igényt az alperestől az alperes felróhatósága arányában. Ez számszakilag 3.909.560 forint, azaz magasabb összeg annál, mint amit a jogerős ítélet megállapított, azonban a számítási hiba kijavítása nem a felülvizsgálati eljárásban eljáró Kúria feladata, illetve a felperes, mint felülvizsgálattal élő fél terhére a jogerős ítélet kijavítására, a marasztalási összeg megemelésére nincs jogszabályi lehetőség.

[12] A késedelmi kamat mértékének meghatározása tekintetében sem jogszabálysértő a jogerős ítélet, a Ptk. 301/A. §-a alapján ugyanis 8 %-kal emelt mértékű késedelmi kamat megállapítására kizárólag gazdálkodó szervezetek közötti jogviszonyban van lehetőség. A

felperes, mint egyéni ügyvéd ugyanakkor a Ptk. 685. § c) pontja alapján nyilvánvalóan nem minősül gazdálkodó szervezetnek, mert az egyéni ügyvéd nem egyéni vállalkozó. Az alperesre ugyan a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azonban a Ptk. 301/A. §-a csak akkor alkalmazható, ha mindkét fél gazdálkodó szervezetnek minősül, vagy mindkét félre a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó szabályok alkalmazandóak.

- [13] Az alperes jogi képviselőt a kormány megbízott mellett jogtanácsos is ellátta, ezért a Pp. 75. és 78. §-a alapján jogtanácsosi munkadíjra, mint perköltségre a felülvizsgálati eljárásban is igényt tarthat. A felülvizsgálati eljárásban az eljárás értéke a 9.773.900 forintos kereseti követelés összegére tekintettel a 3.336.900 forintos marasztalási összeget meghaladó összeg, azaz 6.337.000 forint. Ez után kellett a jogtanácsos munkadíját és a felülvizsgálati eljárás illetékét megállapítani.
- [14] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 28.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [15] Pp. 247. §, Ptk. 344. §

Záró rész

- [16] Miután egyik fél sem kérte a felülvizsgálati eljárásban tárgyalás tartását, a Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. május 24.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészáros Mátyás s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Vné

tisztviselő

